

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația:
ARAD, STRADA EMINESCU 18

APARE DUMINEÇA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei

Pocăință și înnoire

Cuvântare rostită de P. S. Sa Andrei la deschiderea anului școlar 1940/41 la Academia teologică din Arad.

În timpul dintre încheierea anului școlar trecut și începutul acestui an școlar s'au petrecut în țara noastră atâtea evenimente câte nu se petrec altădată timp de veacuri.

Ca după un cutremur de pământ, avem impresia că suntem printre ruine.

Vijelia nu s'a abătut asupra noastră pe neașteptate. Presimțirea ei lugubră, plutea de mult, ca un coșmar, peste suflete. Nu știam numai clipa și ravagiile ce le va aduce peste noi. Suntem încă sub nor.

În fața celor întâmplare se pune și partea de răspundere pentru Biserica noastră.

Noi cari cunoaștem istoria biblică știm că pedepsele lui Dumnezeu au venit peste țări și popoare atunci când păstorii sufletești au ră-tăcit și ei dela calea Domnului. Cărțile profes-tilor sunt pline cu amenințări la adresa pre-oșilor nelegiuți, mai înainte de a veni robiile streine.

O spunem cu durere că pentru tragedia de azi e răspunzătoare în primul loc Biserica noastră. Și răspunderea e cu atât mai grea cu cât cineva a avut rol mai mare în Biserică.

Biserica n'a înțeles semnele vremii. N'a propovăduit neînfricată adevărul. N'a vestejit nedreptatea și crima. N'a luat apărarea celui slab și nedreptătit, ci a primit complicitatea prin tăcere. Am asistat la o eclipsă a ei.

Ne-am dovedit păstori năimiți, cari văd lupul și fug, fiindcă nu îi doare inima pentru oi.

Legea lui Dumnezeu a fost călcată fiindcă paznicii ei au adormit și vrăjmașul a putut sămăna neghina după plac.

Cu ce se va săra dacă sarea se va strica?

Slujitorii altarelor, dela Patriarh în jos, să ne facem noi înșine procesul în conștiință. Să ne punem cenușă pe cap. Pocăința să înceapă cu noi.

Dacă acceptăm de a ne mai numi „părinți sufletești”, iar Biserica a o privi ca miica poporului, atunci să ne cutremurăm în fața răspunderilor ce apasă pe umerii noștri.

Cine va ridica din cădere sufletele zdrobite? Cine va mângăia inimile întristate? Cine va îmbărbăta la lupta pentru noul ideal, care nu poate fi altul decât: înnoirea sufletească și refacerea hotarelor, dacă nu tot noi, slujitorii altarelor, cari avem chemarea de a purta torța de lumină deasupra beznei?

Pe noi ne-a pus Dumnezeu „stražeri” ca să sunăm din trîmbiță în fața sabiei ce se apropie. Din mâna noastră se va cere sângele celui ce a pierit fiindcă noi n'am sunat din trîmbiță (Ezechiel cap. 33). Să ne ridicăm deci la înălțimea slujbei de profeti.

„Vouă vi s'a dat să cunoașteți tainele împărăției cerurilor — zice Mântuitorul — pe când acelor (mireni) nu li s'a dat... Pentru aceea le vorbesc în pilde, că văzând nu văd și auzind nu aud, nici nu înțeleg” (Mat. 13 v. 11-13). Tainele împărăției lui Dumnezeu sunt urmele degetului Său în istorie.

O creștere a clerului, mai adecvată realităților de azi, se impune.

Pe lângă cuvintele nepieritoare ale Mântuitorului, mai găsim luminoase puncte de orientare către noul orizont și în apelul Conducătorului Statului către preoțimea română, apel cu adânci inspirații din Evangheliie.

„Biserica lui Hristos nu înseamnă numai ziduri, icoane, coruri, lumânări, clopote, slujbă. Ea este dragoste, jertfă, milostenie, trudă, curățenie sufletească”.

„Dați voi întâi Bisericii tot ce Mântuitorul a așezat la temelia ei”.

„Învățăturile Evangheliei poporul să le desprindă din fapta voastră”.

Primim aceste indemnuri în programul nostru de nouă orientare.

Ne găsim încă în plină încercare, în focul ce lămurește — după cuvintele sf. apostol Pavel — ceea ce am zidit pe temelia pusă de Iisus Hristos: „aur, argint, pietre scumpe, lemne, fân ori trestie“ (I. Cor. 3 v. 12).

Dacă nici seriozitatea clipei de față, nici grozava răspundere în fața viitorului nu ne va îndruma pe calea noului apostolat, atunci nu mai rămâne decât tăvălugul roșu, care va veni ca ultima pedeapsă pentru dezertarea noastră dela datorie.

Tragedia hotarelor a adus cu sine și prîbegia Academiei teologice din Oradea. Mare parte din profesorii și elevii ei se adăpostesc astăzi la noi. Primim cu duioșie pe profesori, foștii colegi, de ideală înțelegere, cu cari împreună am pus temelia acelei școli la Oradea, pe altarul căreia am jertfit cu toții focul celui mai curat avânt. Imbrățișăm cu părintească

dragoste și pe elevii bihoreni, aducătorii sufletului de acolo, cari vin să continue aici o tradiție veche. Sufletul bihorean are ca podoba: smerenia și mucenicia pentru ortodoxie. Din aluatul sufletesc al celor pribegi și al băștinașilor, se va frământa aici noul ideal al preoției române de mâine.

Noul regim și-a propus să guverneze nu cu programe noi ci prin înnoirea omului. Creștința creștină ortodoxă și jertfelnicia sunt cele două elemente chemate de a făuri pe „omul nou“. Dar acesta este și idealul autentic creștin. Mai mult ca ori cine îl vom înțelege noi preoții.

Să începem lupta de înnoire cu noi înșine. Să deschidem larg porțile sufletului, pentruca roua cerului să coboare în el, ca într'un potir curat.

„Doamne, cela ce ai trimis pe preasfântul Tău Duh în ceasul al treilea apostolilor Tăi, pe acela, Bunule, nu-l lua dela noi, ci ne înnoește pre noi cari ne rugăm Ție“.

Sărbarea dela Academia Teologică

Duminecă în 27 Oct. 1940 s'a făcut inaugurarea festivă a cursurilor dela Academia Teologică din Arad, după ce prelegerile s'au început — după rugăciunea de chemare a Duhului Sfânt — în 16 Oct. c.

După Sf. Liturghie și invocarea Duhului Sfânt, servite în Catedrală de P. C. S. Părintele Rector Dr. Nicolae Popoviciu asistat de profesorii Academiei, a urmat deschiderea festivă, în aula Academiei. Au luat parte P. C. L. părinții consilieri eparhiali, profesorii, studenții și numeros public din oraș.

P. C. S. Părintele Rector rostește următoarea cuvântare:

„Astăzi, la deschiderea noului an școlar, înainte de toate, avem să ne îndeplinim o datorie pioasă. În ziua de 14 August anul curent a trecut la cele eterne, după lungi suferințe trupești, fostul profesor și rector al Academiei noastre Teologice, Iconomul Stavrofor Dr. Teodor Botiș, care timp de 38 de ani a stat în slujba școlii noastre, între anii 1900—1919 în calitate de profesor, iar între anii 1919—1938 în calitate de profesor și director respectiv rector.

Muncii sale statornice și neobosite se datorește în bună parte progresul și înflorirea școlii noastre din ultimele 4 decenii, căreia și-a consacrat partea cea mai însemnată a puterilor sale, deoarece fericitul întru Domnul, pe lângă bogată și multilaterală sa activitate pe teren bisericesc, cultural și științific, s'a considerat pe sine mai înainte de toate profesor de teologie, chemat să pregătească pe viitorii păstori sufletești ai poporului nostru credincios. Ne rugăm Atotputernicului Dumnezeu ca să-i odihnească sufletul nobil în

lăcașurile de veșnică fericire. Dumnezeu să-i ierte păcatele și să i fie memoria binecuvântată.

La serbarea noastră de finea anului școlar trecut ne-am despărțit unii de alții, profesori și studenți, cu inimile strânse de îngrijorare pentru viitor și cu ochii ațintiți asupra evenimentelor ce se petreceau într'o atmosferă d'vremuri apocaliptice, asemănătoare celor mai crunte zile din istoria omînitii. Și sabia lui Damocle, despre care spuneam că stătea amenințătoare deasupra capetelor noastre, între timp a și căzut sfâșindu-ne iubita noastră Țară și răpindu-ne părți dintre cele mai scumpe inimilor românești, dându-se pradă sângeroșilor nostri dușmani seculari milioane de frați, între cari se găsesc și câțiva buni elevi de ai noștri, și dintre cari unii s'au refugiat sub aripile ocrotitoare ale acestei școale, dar despre soarta altora până acum nu avem nici o cunoștință. Ne rugăm Atotputernicului Dumnezeu să i păzească și pe aceștia ca să-i putem vedea cât mai curând în mijlocul nostru.

În urma urgiei vrăjmașului, se vor adăposti la școala noastră și o parte dintre studenții Academiei Teologice surori dela Oradea. Îi primim cu toată dragostea în rândurile studenților nostri, asigurându-i că le vom oferi ca și studenților nostri, aceiași ocrotire părintească. Din același motiv intră în rândurile corpului nostru profesoral Prea Cucericii Părinți profesori și foști rectori dela Oradea: Dr. Ștefan Munteanu și Dr. Ștefan Lușșă, precum P. C. Părinți profesori Dr. Ioan Petreușă și Cornel Givulescu. Suntem din tot sufletul alături de Sfințiiile lor în durerea ce o simțesc, despărțindu-se vremelnic de școala lor iubită, dar de altă parte ne bucurăm că le putem oferi terenul cuvenit, spre a-și putea continua alături de noi activitatea lor mănoasă

didactică și științificoteologică. Fiți bine veniți în mijlocul nostru. Prea Cuțernici Părinți și iubiți studenți și Vă doresc spor la muncă cu ajutorul lui Dumnezeu.

În aceste vremuri grele totuși Bunul Dumnezeu ne a trimis și o rază de luminoasă mângâiere. Pe tronul scumpei noastre țări s'a urcat vlăstarul tinăr și de cele mai bune nădejdi al Dinastiei, Majestatea Sa Regele Mihai I, căruia îi dorim din tot sufletul ca sub ocrotirea de maică duioasă și iubitoare a Augustei Sale Mame, Majestatea Sa Regina Elena, Dumnezeu să-i dăruiască Domnie îndelungată și glorioasă, spre mărirea și înflorirea scumpei noastre Români și a Sfintei noastre Biserici. În același timp avem marea bucurie că noul regim al Statului se inspiră din adâncă convingere de cel mai curat naționalism și concepție religioasă ortodoxă, având în fruntea sa pe un mare suflet credincios de român ortodox, pe domnul General Ion Antonescu. Avem deci toată convingerea că împreună cu Sfânta noastră Biserică și școlile noastre de pregătire a viitorilor preoți în viitor se vor bucura din partea conducerii Statului de un astfel de tratament, încât să li se ușureze mai mult străduințele spre a putea da poporului nostru drept credincios tot mai buni conducători duhovnicești.

Într'adevăr, iată care este concepția conducătorului Statului despre rolul slujitorilor Bisericii: „Eu nu aștept dela slujitorii Bisericii decât să fie pătrunși până n' adâncul conștiinței lor de caracterul dumnezeiesc al ei, și de răspunderea lor de trimiși ai lui Dumnezeu în mijlocul neamului nostru. Conștiința că ei stau sub ordinele lui Dumnezeu trebuie să facă să ardă de râvnă. Numai atunci își vor îndeplini misiunea spre cel mai mare folos pământesc și ceresc al neamului nostru”. Apoi: „Atât în calitate mea de Conducător al Statului național-legionar, care și toarce puterile din spiritualitatea creștină a neamului, alimentată de Sfânta noastră Biserică, cât și ca fiu credincios al acestei Biserici, dornic să-mi dobândesc în sânul ei mântuirea sufletească, cerința cea mai mare pe care o adresez Bisericii este: să-și aprindă până la incandescență râvna apostolească și propovăduitoare... ași vrea să văd că preotul, prin pregătirea lui, prin purtarea lui, prin deslegarea lui de cele pământești și prin exemplul lui, în toate, să readucă în fața altarului și în biserică pe toți aceia, cari s'au îndepărtat mai mult sau mai puțin de Ea, din vina tuturor... Am pornit dela icoane și dela altare, să ne întorcem la ele”.

Iată cuvinte cari până acum nici odată nu le-am auzii, dar pe care totdeauna eram însetoși să le auzim din gura celor cari stau la conducerea țării noastre, cu milenare tradiții de viață creștinească ortodoxă.

Enunțând acest crez, Conducătorul Statului pune drept temelie a României noi Biserica creștină, identificându-se cu aspirațiile ei, convins fiind că în haosul, de care suntem înconjurați, salvarea Bisericii este însăși salvarea Neamului. Cu Biserica se ridică Neamul românesc și cu prăbușirea Ei, poate să dispară și Națiunea.

Tot așa ne-au prilejuit clipe de mare bucurie duhovnicească, auzind cuvântarea d-lui profesor Traian Brăileanu, ministrul educației naționale despre menirea școlii româ-

nești. Iată ce a spus Domnia Sa: „Nu venim și nu vom veni cu o reformă școlară; ci reforma reală trebuie să vină dela reforma omului. Inchegarea comunității românești prin școală a avut și va continua să aibă cel mai puternic sprijin prin Biserica”. „Doctrina creștină n'a venit numai să întregască spiritualitatea Legiunii, ci spiritualitatea legionară este pătrunsă până în adâncimile ei din această doctrină”... „Noi dăm preferință erarhiei caracterelor și am dori ca profesorii și învățătorii să aibă o deosebită grijă pentru tinerii, care se disting din punct de vedere al caracterului moral”.

Așadar ne-a fost dat să vedem în sfârșit că la baza Statului nostru s'a pus principiul creștinismului ortodox, reintregându-se sfânta noastră Biserică în misiunea Ei permanentă și purificatoare. Avem convingerea deplină că deacum înainte Sfânta noastră Biserică va fi privită nu numai prin prisma glorioșului ei trecut, ci și ca factorul și puterea cea mai determinantă pentru străbaterea vieții obștești în toate domeniile ei, de dubul creștin ortodox.”

În continuare P. C. Sa dă îndemnuri studenților să-și dea seama de gravitatea vremurilor în care trăim și de însemnătatea misiunii preotești pusă în slujba lui Dumnezeu și a Neamului, așa după cum au văzut-o și interpretat-o sfinții Ioan Gură de Aur și Grigorie Teologul „Trăind sub zodia groazei și nesiguranței în cele lumești, să stăm calmi, fără teamă, să trăim într'un climat al veșniciei, unde înțelepciunea lui Dumnezeu conduce destinele lumii”.

De încheiere Părintele Rector mulțumește P. S. S. Părintelui Episcop Andrei care poartă față de Academie o „grijă mai mult decât părintească”, de felul căreia „nu se bucură altă școală din cuprinsul țării noastre”, mulțumește oaspeților și declară deschis cu ajutorul lui Dumnezeu al 119-lea an academic la Arad, 1940—41.

După P. C. S. Părintele Rector a vorbit P. S. S. Părintele Episcop Andrei. Cuvântarea o publicăm în fruntea revistei.

A urmat masa comună în sufrageria Academiei, la care au luat parte profesorii și studenții, în frunte cu P. S. S. Părintele Episcop.

Semnificația istorică și morală a acestui eveniment a tălmăcit-o P. C. S. Părintele Rector Dr. N. Popoviciu în următoarea cuvântare:

„Masa noastră de astăzi este o masă istorică în viața școlii noastre, fiindcă în decursul celor 119 ani, decând dăinuște această școală, pentru întâia dată înregistrăm evenimentul că Episcopul se coboară la o masă comună în mijocul profesorilor și studenților.

Manifestațiunea aceasta restrânsă, dar de absolută solidaritate sufletească, în care ne găsim aici dela Vlădică până la opincă, adică până la studentul începător, eu o tălmăcesc, ca fiind determinată de vremurile de bejenie, de vremurile excepționale, prin cari trece neamul și Biserica noastră, precum și de primejdiile și mai mari, cari ne pândesc în viitor. Așa precum puii în preajma furtunii se gră-

besc să se adăpstească sub cloșcă, la fel și noi, mici și mari, în zile de restriște căutăm scut sub aripile ocrotitoare ale Aceluia, care, întruchipând Biserica, ne este Părintele îndrumător și ocrotitor. Ii mulțumim și cu acest prilej din toată inima pentru cinstea și îmbărbătarea, de care ne-a învrednicit și rugăm pe atot bunul Dumnezeu să ni l dăruiască în pace, întreg, cinstit, sănătos, întru zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevărului".

A urmat la cuvânt P. S. S. Părintele Episcop, care adresează profesorilor și studenților mulțumirea, că se află împreună cu ei la *masa dragostei*. Exprimă mulțumiri Părintelui Rector, spor la muncă profesorilor și sfaturi părintești studenților, să studieze cu drag toate materiile studiilor teologice, să-și cumpere manuale didactice și cărți de cari vor avea lipsă în viață pentru a nu rămâne niciunul fără o bibliotecă cât de modestă, să învețe cântările bisericesti și tipicul cu toată seriozitatea, ele având pentru preot aceeași însemnătate ca și celelalte discipline școlare și în fine să nu se aștepte că după examenul de capacitate să fie numiți la parohii cu bunăstare materială, căci pe viitor toți absolvenții își vor începe activitatea în parohiile sărace, dela munte, azi în bună parte văduvite de preoți și după ce vor face aici misionarism și pastorație, vor fi numiți în parohiile dela șes.

După P. Sfinția Sa a vorbit P. C. Dr. Șt. Lupșa, fostul rector al Academiei Teologie din Oradea, mulțumind P. Sfinției Sale pentru dragostea cu care a primit pe profesorii și studenții Orădani la Arad și exprimă dorința ca Dumnezeu să ne învrednicească să putem sârba din nou cât de curând masa dragostei frățesti, dar la Oradea.

Masa a fost ridicată într'o rară atmosferă de bucurie duhovnicească, după ce studenții au cântat cu însuflețire cântări legionare și religioase.

Maica Domnului și vanitatea

Suntem obicinuiți să luăm la cunoștință cu dragă inimă toate jertfele grele, pe cari au trebuit să le sufere toți aleșii omenimei, pentru binele nostru al tuturor.

Ce nu au suferit în viața lor marii preoți, învățători, doctori, marii muzicanți și marii ingineri și ceilalți mulți, foarte mulți binefăcători ai lumii. Dar toate jertfele lor la un loc, formează o mică parte din muntele înalt al jertfelor, pe cari le face vanitatea zilnic și zădarnic.

O fetiță poate să aibă suflet de aur, dar dacă nu este îmbrăcată la modă, trebuie să sufere mult, pentru că toate celelalte o ocolesc, fiindu-le frică să nu le disprețuiască cumva și pe ele societatea incunjurătoare.

Sau un băiat, poate să fie binecuvântat de Dumnezeu cu darurile cele mai alese, dar dacă nu are cartea

de vizită a unei îmbrăcăminti scumpe și moderne, rămâne pe dinafară întotdeauna

Și peste tot, prețuirea oamenilor nu se face pornind dela podoabele lor sufletești, ci dela podoabele lor externe.

Pilat, mândrul aristocrat roman, îl privește pe Domnul nostru Iisus Hristos peste umeri și văzându-L modest îmbrăcat, fără podoabele de pe atunci ale gentlemanului, îl infruntă: „Mie nu-mi răspunzi?"

Câtă mândrie și câtă vanitate era în sufletul lui Pilat și totuși cât era dânsul de mic și de neînsemnat în fața Domnului nostru Iisus Hristos, care purta podoaba Dumnezeirii, sigur nevizibilă, pentru un stăpânitor vanitos și îngâmfat.

Și dela Pilat incoace, de aproape 2000 de ani, sf. noastră Biserică strămoșească, acuși, acuși, întâlnește la fiii ei părerea, că podoabele externe, pot bate podoabele sufletești, cari nu se văd.

În fața lumii trecătoare menită putreziciunii și pieirii, fructele vanității, vorbele mari și hainele strălucite, pot să impună sigur numai pe un timp oarecare, fiindcă Dumnezeu cel Atotputernic este întotdeauna pe partea frumșetii interne, care nu prea caută și nu află satisfacție și plăcere în zorzoanele lumesti.

Vanitatea la nenorocitele popoare sălbatice ne înclină spre compătimire, pentru că vedem cât e de ușoară și fără preț, dar vanitatea din Apus, fiind mai discretă, ni se pare mai tolerabilă. Și Doamne! câți copii mor pe urma ei și câți bătrâni tot din vanitatea adorată, nu au în zilele lor grele un singur codru de pâine sau un cât de neînsemnat adăpost.

Vanitatea e soră bună cu moartea în culegerea mulțimei de jertfe, pentru că ea ispitește oamenii la toate fărâdelegile. Pe cel slab îl îndeamnă cu orice preț să se arate puternic, pe cel sărac îl mână să țină pas cu bogatul, pe cel neștiutor îl face să ieie masca atotștiutorului, pe cel rău să facă fețe blânde și pe toți slugii ei îi silește să pară tot aceea ce nu sunt în realitate.

Cine ar putea să înțeleagă mai bine, ce zădarnică, ce costisitoare, ce primejdioasă și ce condamnată de Dumnezeu este vanitatea, decât mamele creștine.

Mamele trebuie să vindece și această rană, ca pe toate celelalte cari duc sufletele copiilor la pierzare.

Mamele știu mai bine, că greutatea împreunate cu viața pământească sunt foarte multe și că ele nu se pot cu nici un chip ocoli, ci numai birui prin tăria sufletească.

La ce pot folosi toate comorile pământului copiilor noștri, dacă sufletele lor nu sunt bune și tari.

Să privim cu ochii limpezi, icoana Maicii Domnului. Ce îmbrăcăminte simplă a purtat în întreaga ei viață pământească Maica Domnului. Nu găsim la Dânsa nici o bijuterie, deși la porunca Fiului Ei sfânt, s'ar fi adunat din toată lumea, cele mai scumpe pietri să o împodobască. Nu vedem nici o strălucire în modesta ei haină, deși ingerii i-ar fi gătit o haină, care întrecea hainele tuturor împărăteselor,

Podoaba ei cea mai frumoasă între podoabe, era nevoința sufletului și bunătatea și blândețea fără margini. Și totuși acest chip fără podoabe este cel mai frumos din lume. Atâta a fost de minunat acest chip de femeie cu suflet ingeresc, încât Domnul nostru Iisus Hristos în chinurile Sale cele mai grele, în ochii ei găsește ușurarea și lumea întreagă îi cade în genunchi și îi cere ajutor și mângâiere.

Și ce dar mai frumos și mai prețios poate da o mamă copiilor săi, decât modestia și disprețuirea vanității, care nu află nici un preț la Dumnezeu.

Ori câte cărți s'ar scrie în lumea aceasta despre combata vanității, care produce atâtea nenorociri, ele nu-și vor putea ajunge scopul fără concursul mamelor, care pot sădi în sufletele copiilor orice bunătate vor.

Să privim chipul Maicii Domnului și să-I fâgăduim, că și în privința modestiei sănătoase și binețătăoare, vom fi ucenicele Ei devotate.

Dacă Cornelia mama Grachilor, ca o păgână s'a mândrit cu copiii ei bine crescuți, cu atât mai vârtos mamele creștine, trebuie să aibă curajul în lumea aceasta să-și crească copiii așa ca să poată să-i prezinte orișicând în fața chipului Maicii Domnului.

Elena Dr. Cioroianu
protopopeasă.

Samarineanul milostiv

Primul tablou: omul rănit.

Observați cu băgare de seamă și veți vedea că este vorba de un om oarecare (homo puidam, *ἄνθρωπος τις*). Această monosilabă *τις* formează aici „cuvântul de valoare“.

Nu trebuie să fim milostivi numai față de prieten, de un frate, ci față de tot omul care are nevoie de noi. Odinioară, aproapele Iudeului era acela care avea aceeași naționalitate și era de aceeași religie cu el.

De aici înainte milostenia va lua o altă extindere. Trebuie să fim milostii față de toți, căci Iisus, arătând că pentru samarineanul milostiv rănitul era un om oarecare (*ἄνθρωπος τις*), adaugă: „Du-te și fă și tu la fel“. Iisus îi propune, deci să imite pe samarinean, care, pentru a judeca cine este aproapele lui, n'a ținut seamă de condiția de a fi din patria lui sau de a-i fi prieten, ci numai de faptul că este om. În limbajul parabolei, când se zice „un om“ se face abstracție de toate celelalte; nu se ia în considerare decât faptul de a aparține la familia omenească.

Omul despre care se vorbește în parabolă „se cobora din Ierusalim în Ierihon“. „Se cobora“ este în înțeles propriu, pentru că Ierusalimul se află la 750 mtr. deasupra nivelului mării, pe

când Ierihonul se află la 250 mtr. dedesubt de acest nivel.

Drumul, care prin acest coborîș de câteva mii de metri, leagă Ierusalimul de Ierihon, este o fâșie lungă de 28 km. (pe care astăzi o parcurg automobilele cu toată viteza). Toți aceia cari au vizitat Palestina știu că regiunea străbătută de acest drum este una dintre cele mai pitorești ale țării.

Drumul este interesant, dar, în schimb, este și primejdios. Chiar aspectul său exterior este îngrijorător. Acest drum se mai numește „urcușul sângelui“. Se cuvine să se știe că stâncile de mangan se aseamănă cu niște bucăți de sânge încheșat.

Dar pe lângă această explicație geologică, mai este și alta. Atentatele erau aici numeroase deoarece și ținutul se preta la acestea, fiind plin de răpe și văgăuni, unde se ascundeau tâlharii.

Romanii au construit — spune sf. Ieronim — un post de siguranță, la mijlocul drumului, pentru a proteja călătorii. Chiar și în ziua de azi, acest drum cu deșerturi, este nesigur. (O caravană de pelerini ruși a fost atacată în plină zi — înainte cu vre-o câțiva ani — și a fost prădată de tot ce aveau mai de preț).

O asemenea nenorocire a căzut asupra bietul om din parabolă. El „a căzut între tâlhari“. Aceștia își începură urta lor meserie. Nu se mulțumiră să-l jefuiească, îl și răniră.

Exegeții văd în acest nenorocit imaginea unei conștiințe, victimă la numeroase păcate ușoare. Aceste sunt pentru suflet ceea ce sunt tâlharii pentru trup. Păcatele deasemenea „jefuiesc“, fiindcă fură multe din meritele cari puteau fi dobândite. Păcatele „rănesc“ fiindcă ele sunt plăgi morale.

De ce l-au bătut tâlharii până la sânge pe nenorocitul călător? E posibil că acest om, căruia i-s'au cerut banii sau viața, s'a apărat. E posibil că nu i-au dat răgaz să se apere și l-au amestecat îndată, pentru a-l fura mai ușor.

Nenorocitul sta întins „pe jumătate mort“. Asasinii n'aveau interes să-l deie gata, dar, cu toate acestea, pedeapsa a trecut măsura unei răsunări obicinuite.

Al doilea tablou: Omul părăsit.

Un preot a trecut pe acolo. Aceasta a fost din întâmplare, după cum arată cuvântul latin accidit, apoi expresia grecească *κατὰ συγκυρίαν*. Din întâmplare...? Fie și așa!. Dar e foarte explicabil, fiindcă drumul venea dela Ierusalim, orașului preoților.

Ce făcu acest preot? Textul grec răspunde *ἀντιπαρήλθεν*. În acest singur cuvânt sunt cuprinse două noțiuni: a ocoli, a trece pe alătura.

Acest egoism era ceva deosebit de regretabil. Desigur, un preot ar fi trebuit să fie generos (dar acesta era un preot al V. T.) Scopul principal al parabolei nu este de a înfieră un preot și nici de a coborî prestigiul preoțimei. Iisus a aruncat cuvinte grele asupra fariseilor și scribilor, dar niciodată n'a zis nimic și nici n'a făcut ceva ce ar fi putut descredita pe preoți. Nu este îngăduit a se bănuia aici o intenție defavorabilă preoțimei.

Acest preot zărise, oare, pe acel rănit?

Da. Aceasta este însemnată clar: „dar văzând a trecut...”

Altă circumstanță agravantă: preotul se cobora din Ierusalim. Mai mult ca sigur că el a luat parte la rugăciuni, la sacrificii.

Dar nu sunt de ajuns numai tămâierile de multe ori, ingenuncherile, mătăniile. Înainte de toate, milostenia. Uneori religia este pur și simplu numai rituală, culturală. Manifestațiuni exterioare de pietate, da — dar nici o generozitate atunci când se ivește vre-o ocazie unde trebe jertfă. Knabenbaner se revoltă, de asemenea, împotriva preotului fără inimă, despre care vorbește parabola. „El vine dela templu, el vine să ofere jertfă, în timp ce inima lui este lipsită de pietate adevărată: e un preot pe care religia ar fi putut să-l învețe milostenia; lui îi încumbă prin oficiu și prin demnitate sarcina de a învăța Legea și a o practica. Hristos denunță aici falsa religie a preoților, cari nu țin seamă de faptul că prea multele ceremonii exterioare și rituale îi face să neglijeze pietatea interioară și milostenia.”

Vai, să nu imităm nici odată astfel de preoți!

La ce servește să discutăm atât timp asupra câtorva subtilități metafizice, asupra oarecăror detalii de rubrică, asupra numărului exact de uncii, asupra gustării zilelor de post, dacă noi uităm punctul principal al religiei noastre: bunătatea. Veți obiecta, poate, că noi nu venim dela Ierusalim: noi ne coborîm dela altar în fiecare Duminecă și alții în fiecare zi. În fiecare Liturgie avem înaintea ochiilor jertfa lui Iisus, exemplul Lui. Și atunci putem noi refuza de a ne „deranja” să facem o faptă bună?

Noi aducem „jertfa dumnezeiască” și noi să nu fim capabili a face o mică jertfă pentru un om?

Pe drum dela Ierusalim la Ierihon — după ce a trecut preotul — a venit un levit. El a trecut, de asemenea, pe alătura.

Se, poate că el a văzut cum s'a comportat preotul. Knabenbaur are pentru acest caz formula latină lapidară: „Minor sequitur majoris exemplum”.
(Va urma)

Trad. Pr. Gh. Cereanț

Informațiuni

● **Numiri de preoți.** În ședința Ven. Consiliul Eparhial, ținută Joi în 31 Oct. c. s'au făcut următoarele numiri de preoți:

La Minead e transferat Pr. Vasile Marcu dela Moneasa;

La Iermata e transferat Pr. Axente Moise dela Satu-mic;

La Chisinda e transferat Pr. Gh. Popoviciu dela Ignești;

La Selegeni e transferat Pr. Teodor Rusu din Negra;

La Paulian e transferat Pr. I. Badescu din Susani;

La Mustești e numit Pr. Aurel Pavel din Miheleu (Bihor);

La penitenciarul din Arad e numit Pr. Coriolan Mursa refugiat din Oradea;

La Galșa I e numit Pr. Dr. Liviu Cipou din Săcueni (Bihor);

La Tauț e numit Pr. Gh. Hașăș refugiat din Abram (Bihor);

La Săvârșin II e numit Pr. Terente Ciorogariu refugiat din Valea lui Mihai (Sălaj);

La Bârzava II e numit Pr. Traian Popoviciu expulsat din Oradea-Velența;

La Arad-Micalaca e utilizat în mod provizoriu Pr. Leonte Gazea expulsat din Remeți (Maramureș).

Di Terente Mihai absolvent de teologie este numit prefect de studii la Academia Teologică.

● **Legionarilor martiri** li se fac înmormântări ca în legendă. Lângă cei peste 50 legionari uciși la Miercurea-Ciuc și în Dobrogea — îngropați mai de vreme la Predeal, — au fost aduși Duminecă în 27 Oct. a. c. cei 34 legionari asasinați în lagărul dela Vaslui și cei 24 arși în crematorul de pe dealul Filaretului. Sărbarea a avut un caracter deosebit de impresionant. Pe lângă părinții și rudele martirilor, au luat parte d-nii g-ral Antonescu, conducătorul Statului și Horia Sima, conducătorul mișcării legionare cu statul său major, urmați de multe mii de legionari și public participant, încolonați cu toți în urma clerului, a crucilor, a sicriilor și urnelor duse în procesiune pioasă până la cimitir.

Predealul devine astfel cu drept cuvânt cetatea martirilor legionari, — loc de pelerinaj și reconfortare, deopotrivă trupească și sufletească.

● **Crematorul „Cenușa”** din Capitală, după ce a produs destul scandal și a jignit profund sentimentele creștine ale Țării, a reușit în sfârșit să fie descoperit într'o menire necunoscută, criminală. 24 dintre legionarii uciși mișelește au fost arși, unii de vii, în cuptoarele sale. Urnele cu cenușa lor au fost păstrate în niște celule secrete iar oasele rămase nebiruite de focul cuptoarelor, au fost îngropate în apropierea păgânescului templu. Descoperirea acestei complicități criminale se datorește poliției bucureștene.

Hruba — care până de curând publica și o revistă prin care răspânda desorientarea în public, folosindu-se în scopurile ei satanice chiar și de texte și argumente biblice, — a dat mâna cu asasinii. Cu ei s'a și osândit.

● **Ziua Economiei.** În ziua de 31 Octomvrie a. c., s'au împlinit 16 ani, de când întruniți la Milano, reprezentanții Caselor de Economii a 27 de țări din lume, au luat în desbatere importanta problemă a bunei stări a oamenilor, prin întărirea simțului de economie.

S'a hotărât de atunci ca ziua de 31 Octomvrie să rămână data aniversară mondială a economiei.

De atunci s'a început, cu mai multă putere, educarea tineretului și în general a tuturor oamenilor în spiritul prevederii și al cruțării.

Toate eforturile oamenilor de bine, în această direcție, au fost făcute cu ferma convingere că școala prevederii este o sfântă învățătură, căci ea oțelește caracterul și asigură viitorul.

Considerând noul ritm de viață ce l-a luat Statul Român Legionar, care de azi încolo își impune o nouă ordine și o viață mai mult decât cumpătată, observăm că economia este ridicată la rang de principiu național de viață, fapt de care se cere să țină seama toată suflarea românească.

Ce înseamnă economia înțelegem mai bine din efectele păgubitoare ale risipei. Dăm aci câteva exemple: Admițând că fiecare dintre locuitorii țării noastre aruncă numai 1 kg. fărâmituri de pâine într'un an, pentru toată țara se face o pagubă de 2.000 vagoane de grâu.

Altul: Fiecare român dacă risipește numai un leu pe săptămână, anual se face o risipă de un miliard lei.

Altul: Adunând materialul utilizabil din gunoiul orașelor țării noastre: sdrențe, sticle, fier, tinichea, diverse metale, oase, porțelan, piele, gumă, etc. — dacă 10% s'ar putea utiliza din toate, am avea anual 360 trenuri de materie primă, adică zilnic un tren.

Poruncă și datorie morală este: „Să renunțăm la orice risipă și lux, pentru a preîntâmpina asprimea vremurilor“.

● **Viața religioasă în Rusia.** Revista „Anti-religiosnik“, organ al ateilor ruși, publică un articol intitulat: „Femei slujitoare ale cultului“, din care publicăm — după „Apostolul“ — următoarele:

„În vremea din urmă credincioșii încearcă să-și trăiască viața religioasă cu puterile lor proprii, fără reprezentanții oficiali ai cultelor: preoții. În Carelia, d. p., deși după statistica oficială, nu este niciun preot, totuși aproape în toate regiunile sunt biserici în care credincioșii se roagă ei singuri. Slujba o fac sau credincioșii la rând, sau cineva din bătrâni sau ceeace e mai des, cineva din femeile credincioase.

„În orașul Petrozavodsk, în două biserici slujesc femei. În total în Carelia sunt zece biserici, în care acțiunile de cult le săvârșesc femeile. Aceste slujitoare nu au încă un nume bine hotărât. Credincioșii le numesc „cântărețe“, „cetețe“, iar neori „maice“. Ele nu au nici o „hirotonie“.

„În altar ele nu intră, în toate bisericile altarele sunt închise. Iar când la răvârșirea slujbei apare nevoia, d. p. la Paști, de a scoate din altar Aerul, aceasta o fac bătrânii.

„Slujba se face în mijlocul bisericii. În față sunt așezate cruci, icoane ș. a. ca un fel de iconostas. Cântărețele în tot timpul slujbei stau printre

închinătorii. Ele nu săvârșesc nici un fel de ierurgii, care sunt rânduite să fie săvârșite de preoți. Nu poartă nici un fel de veșminte. Hainele lor seamănă cu cele ale călugărițelor.

„În zilele de sărbători „cântărețele“ săvârșesc slujbe, cari nu sunt altceva decât răspunsurile stranei la prăznicere și Liturghie. Vosglasurile din text, ce aparțin preotului, nu se rostesc.

„Cântărețele“ citesc și cântă împreună cu poporul credincios și mai ales cu bătrânii. În deosebi săvârșesc acatiste și parastase, care sunt cele mai obișnuite rândueli. Trăind pe lângă biserici, ele sunt gata pentru oricine și în toată vremea pentru astfel de slujbe. Iar pentru că aceste biserici se află deobicei pe lângă cimitire și sunt deschise în continuu, astfel de vizitatori nu lipsesc niciodată. Cine vine la mormânt, intră și în biserică să facă și parastas. În biserici se vând lumânări și flori de hârtie pentru împodobirea icoanelor și a mormintelor.

„Sentimentul de iubire pentru cei morți și credința în viața viitoare sunt mijloacele principale de „exploatație“ pentru aceste slujitoare noi.

„Cântărețele“ citesc răsăpiv, clar, expresiv. Intonațiile sunt cu înțeles. Deaceea slujba femeilor produce o impresie puternică asupra credincioșilor. Această impresie o sporește cântarea de obște. Despre acest fel de slujbă t. Troșin, lectorul sovietului din Carelia al uniunii ateilor face următoarea comunicare:

„Cu toate că în Carelia majoritatea bisericilor sunt închise și slujitori bisericești aproape nu sunt de loc, manifestările credinței ortodoxe încă sunt destul de puternice prin cinstitarea sărbătorilor, a ierurgiilor, icoanelor, etc.; d. p. în Lambuși preot nu e, biserică însă nu e închisă și are mulți vizitatori. Datoriile preotului le îndeplinesc femeia Baranov.

„În biserică din Poneveț, slujbele bisericești se săvârșesc cu o mare solemnitate. Eu însumi am urmărit slujba în „Marea Joi“. Credincioșii erau de toate vârstele, începând dela copii și sfârșind cu bătrânii.

„Am văzut un bătrân, care-l ducea de mână pe fiu-său la biserică. Slujba bisericească este foarte interesantă. Preotul nu e, altarul e închis, cântă și citesc bărbații și femeile. În față se află o mare Răstignire împodobită cu prosoape. Fața întunecată a Omului suferind, întunecatul din boltă, candelile, lumânările, cântarea frumoasă, toate acestea provoacă în credincioși un misticism puternic“.

Iată dară după 22 ani de muncenie, credința religioasă se menține în Rusia chiar și fără preoți. Locurile lor, cel puțin în unele părți, le-au luat „maicele“, fără să calce cu nimic rânduelile bisericești și poporul credincioșilor cercetează în număr mare bisericile, ceea ce arată că stăpânirea bolșevică n'a putut ucide dreapta credință, cu toată violența de care s'a folosit.

Creștinii capabili de jertfă sunt neînvinși.

Nr. 4721-1940.

Comunicate

Comunicăm pentru conformare și executare în copie Deciziunea Ministerială Nr. 48.999-1940.

Copie depe Deciziunea Nr. 48999-1940. Ministe-

rul Educațiunii Naționale, Cultelor și Artelor. DECIZIE. Noi profesor Traian Brăileanu, Ministru Secretar de Stat la Departamentul Educației Naționale, Cultelor și Artelor, DECIDEM: Art. 1. Preoții parohi și preoții ajutoari și în general personalul bisericesc dela parohii, catedrale și mănăstiri, care vor împiedica pe clericii refugiați să-și exercite atribuțiunile pe lângă instituțiile unde au fost repartizați, vor fi imediat sancționați cu suspendarea salariului de către Minister și cu suspendarea din funcțiune de către eparhiile respective, care sunt datoare să semnaleze acestui Departament orice abateri săvârșite în această privință. Art. II D-l Director al Cultelor din Minister este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei Decizii. Dată în București la 15 X 1940, Ministrul Educației Naționale, al Cultelor și Artelor, ss. Traian Brăileanu.

Nr. 4800-1940.

Monahul Corneliu Andronache dela Sf. Mănăstire: „Gherontie Episcopul“ din comuna Bălaciud. Ialomița, a fost delăturat din monahism.

Consiliul eparhial.

Sfânta Episcopie ortodoxă română a Aradului

Nr. 4873/1940.

Concurs

Se publică concurs din *oficiu* cu termen de 8 zile pentru îndeplinirea parohiilor:

I. Târnova II, protopopiatul Șiria.

Venite:

1. Sesiunea parohială, 32 jug.
2. Birul și stolele legale,
3. Salariul dela Stat.

Parohia este de clasa *primă*.

II. Moneasa, protopopiatul Buteni.

Venite:

1. Sesiunea parohială, 30 jug.
2. Casă parohială,
3. Birul și stolele legale,
4. Salariul dela Stat.

Parohia este de clasa *primă*.

III. Neagra, protopopiatul Buteni.

Venite:

1. Sesiune parohială, 25 jug.
2. Stolele și birul legal,
3. Salariul dela Stat.

Parohia este de clasa *două*.

IV. Susani, cu filiala Nădălbești protopop. Buteni.

Venite:

1. Sesiune parohială de 46 jug.
2. Intravilanul parohial,
3. Birul și stolele legale,
4. Salariul dela Stat.

Parohia este de clasa *două*.

V. Ignești, protopopiatul Buteni.

Venite:

1. Sesiune parohială, 16 jug.
2. Casă parohială,
3. Birul și stolele legale,
4. Salariul dela Stat.

Parohia este de clasa *dona*.

VI. Satu-mic, protopopiatul Ineu.

Venite:

1. Sesiune parohială, 20 jug.
2. Birul și stolele legale,
3. Salariul de Stat.

Parohia este de clasa *două*.

Cererile de concurs însoțite de actele necesare se vor înainta Consiliului eparhial din Arad. Preoții numiți la vreuna din aceste parohii vor plăti toate impozitele după beneficiul lor preoțesc, din al său.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 31 Octomvrie 1940.

† ANDREI
Episcop.

Traian Cibian
consilier referent eparhial.

Nou!

Nou!

Au apărut și se află de vânzare la Diecezana-Arad *cărțile de religie* pentru cursul primar și a școalelor profesionale de ucenici și ucenice:

1. *Pr. C. Mureșan: Carte de Religie* pentru elevii creștini ortodocși de clasa I primară. 51 pagini, 12 lei.

2. *Pr. C. Mureșan: Carte de Religie* pentru elevii creștini ortodocși de clasa II primară. 82 pagini, 15 lei.

3. *Pr. V. Mihașiu: Carte de Religie* pentru elevii creștini ortodocși de clasa III primară. 64 pagini, 12 lei.

4. *Pr. Il. V. Felea: Catehism creștin ortodox* pentru elevii clasei a IV-a primară și pentru cursurile profesionale de ucenici. 111 pagini, 15 lei.

5. *Prot. F. Codreanu: Cunoștințe liturgice* pentru elevii creștini ortodocși din clasa V-a primară și pentru cursurile profesionale de ucenici. 45 pagini, 12 lei.

6. *Pr. D. Tudor: Carte de Religie* (istorie bisericească) pentru elevii creștini ortodocși din clasa VI-a primară. 56 pagini, 12 lei.

7. *Pr. P. Bogdan: Carte de Religie* (cunoștințe de drept bisericesc) pentru elevii creștini ortodocși din clasa VII-a primară. Prețul 12 lei.

Toate aceste cărți sunt lucrate după noua programă analitică a învățământului religios din școala primară și publicate cu aprobarea Episcopiei Aradului.

Cărțile sunt împodobite cu foarte numeroase clișee și sunt cele mai ieftine în serie din toată țara.

Vânzătorilor dela 20 exemplare în sus li se acordă un rabat de 20%